

СТУДИЈСКИ //

ПРОГРАМ //

АРХИТЕКТУРА //

ПЛАН И ПРОГРАМ //

НАСЛОВ / СТУДИЈСКИ ПРОГРАМ АРХИТЕКТУРА - НОВИ ПЛАН И ПРОГРАМ //

ИЗДАВАЧ / УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ – АРХИТЕКТОНСКО-ГРАЂЕВИНСКО-ГЕОДЕТСКИ ФАКУЛТЕТ //

ЗА ИЗДАВАЧА / проф. др БРАНКИЦА МИЛОЈЕВИЋ, арх. //

КОМИСИЈА ЗА ИЗРАДУ НОВОГ НАСТАВНОГ ПЛАНА И ПРОГРАМА / проф. др МИЛЕНКО СТАНКОВИЋ –
предсједник / проф. др БРАНКИЦА МИЛОЈЕВИЋ – члан / доц. др МАРИНА РАДУЉ – члан / доц. др МИЛИЈАНА
ОКИЉ – члан / доц. др ДАРИЈА ГАЈИЋ – члан / доц. др САНДРА КОСИЋ-ЈЕРЕМИЋ – члан / доц. др МАЛИНА ЧВОРО
– ЧЛАН / доц. др НЕВЕНА НОВАКОВИЋ – члан / студент НЕБОЈША ЈЕРЕМИЋ – члан //

УРЕДНИК / доц. др МАЛИНА ЧВОРО, арх. //

ДИЗАЈН И ПРЕЛОМ / МИЛАНА НЕДИМОВИЋ, д.и.а., СЛОБОДАН ПЕУЛИЋ, м. арх., ДАЈАНА ПАПАЗ, д.и.а. //////////

МЈЕСТО И ГОДИНА ИЗДАЊА / БАЊА ЛУКА, 2020. //

ТИРАЖ / ДИГИТАЛНО ИЗДАЊЕ //

////////////////////////////////////

////////////////////////////////////

СТУДИЈСКИ //////////////////////////////////

ПРОГРАМ //////////////////////////////////

АРХИТЕКТУРА //////////////////////////////////

////////////////////////////////////

ПЛАН И ПРОГРАМ //////////////////////////////////

////////////////////////////////////

////////////////////////////////////

УВОД //////////////////////////////////////

Студијски програм Архитектура (у даљем тексту СПА) данас обухвата тростепени модел студирања 4+1+3 (480 ECTS) на Универзитету у Бањој Луци (у даљем тексту УБЛ) и Архитектонскограђевинско-геодетском факултету (у даљем тексту АГГФ). Први циклус студија је четворогодишњи са осам семестара (Bachelor of Architecture – 240 ECTS), према Правилнику о листи струковних, академских и научних звања (2014). Счени профил квалификације је еквивалентан са нивоом 6 Међународног стандарда квалификација у образовању (ISCED - The International Standard Classification of Education) и нивоом 6 Европског оквира квалификација (EQF - The European Qualifications Framework).

Један од кривних принципа којем се тежило при изради Елабората оправданости измјене СПА – први циклус био је интегралност наставног процеса у којем се знања и вјештине из области архитектуре и урбанизма студентима преносе - интердисциплинарно, кроз планерске и пројектантско-инжењерске предмете груписане у наставној форми **студио пројеката** који подржавају интгралан приступ студирању. На овај начин значајно смо смањили уситњеност и бројност предмета у односу на постојећи СПА. То је до сада оптерећивало студенте, смањивало квалитет и ниво њихових знања и вјештина.

Јачање стручног и практичног дијела наставног процеса, стављено је у фокус при Измјени СПА – први циклус студија. Намјера је да се наставни програм што више повеже са реалним сектором и потребама друштвено-економских процеса у нашој заједници, а у циљу да образује кадар који ће бити адекватно оспособљен за потребе тржишта рада. У протеклом периоду остварен је дијалог са привредом, ресорним министарствима и јединицама локалне самоуправе у циљу идентификовања слабости и недостатака постојећег СПА, очекивања струке и реалног сектора од савременог образовног профила дипломираног инжењера архитектуре.

Измјена СПА - први циклус омогућава бољу проходност студената са првог на други циклус студија, што се показало као незадовољавајуће у постојећем програму. Овај план омогућује бољу интеграцију првог и другог циклуса студија у јединствену цјелину. То је неопходно постићи, посебно са аспекта да звање дипломирани инжењер архитектуре, према европској директиви 2005/36/EC чл. 46-49, подразумијева остварених минимално 300 ECTS бодова.

ОПШТИ ПОДАЦИ О СТУДИЈСКОМ ПРОГРАМУ //////////////////////////////////////

СПА - први циклус (240 ECTS) је четворогодишњи програм првог циклуса студија архитектуре на УБЛ и АГГФ-у. Академско звање које се стиче након завршетка студијског програма је дипломирани инжењер архитектуре, на основу Закона о звањима која се стичу завршетком високог образовања (01-555/14).

СПА - први циклус припада наведеној области образовања (5) инжењерство, технологија и грађевинарство и пољу образовања (53) архитектура и грађевинарство на основу Правилника о областима образовања (од 28.07.2014.) који је усвојило Министарство просвјете и културе Републике Српске. //////////////////////////////////////

Општи подаци

Назив факултета:	Архитектонско-грађевинско-геодетски факултет
Адреса:	Војводе Степе Степановића 77/III (сједиште)/ Универзитетски град, Булевар војводе Петра Бојовића бб, 78 000 Бања Лука
Телефон:	051/462 543, 051/324 110
Факс:	051/462 543
Име и презиме декана:	Проф. др Бранкица Милојевић
Електронска адреса:	info@aggf.unibl.org
Интернет адреса:	http://aggf.unibl.org//

ЦИЉЕВИ СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА

Да би студентима олакшали избор, а дипломцима запошљавање или наставак студија, измијењен СПА - први циклус има јасно описане компетенције, наставне планове, правила напредовања и др. У систему образовања одредили смо се за нов прихватљив савремени концепт **Студио пројекат** у складу са европском праксом, уз подршку партнерских универзитета. Циљеви и исходи учења су јасно дефинисани и доступни свим заинтересованим странама, првенствено студентима, њиховим родитељима, послодавцима и јавним службама.

Основни циљ СПА - први циклус јесте да студентима пружи основна теоријска и практична знања из области архитектуре, урбанизма, архитектонских технологија и архитектонског инжењерства и оспособе студенте за развој и примјену научних, стручних и умјетничких достигнућа у овим областима.

Реафирмација професионалног профила архитекте. Образовање квалификованог кадра у области дизајна кроз обједињавање дисциплина урбанистичког планирања, урбанистичког и архитектонског пројектовања.

- / Образовање и квалификације за **интегрални приступ** планирању и пројектовању простора. СПА - први циклус има за циљ да студенте 'опреми' теоријским и методолошким знањем које им омогућава да промишљају, анализирају и дизајнирају грађену средину на свеобухватан и интегративан начин. То значи да разумеју релацију између различитих просторних размјера, друштвених процеса и природног окружења, као предуслова одрживости и отпорности.
- / Образовање **друштвено одговорног професионалца** чији је рад посвећен културној одрживости и друштвеној релевантности, односно који се издиже изнад жеље за производњом простора 'високе' естетике.
- / Образовање и квалификације за **транс-дисциплинарни приступ** планирању и пројектовању уз разумевање важности сарадње и комуникације не само са различитим професијама, већ и другим актерима који учествују у конципирању простора. **Укључивање у европски простор образовања** кроз образовање архитеката према савременим методама наставе и пружање знања о друштвено и глобално релевантним темама.
- / Припрема за даље образовање и усавршавање.

ПРИНЦИПИ КОНЦИПИРАЊА НАСТАВЕ //////////////////////////////////////

С обзиром на захтјеве и потребе професије **архитекте** да се оспособи сагледати и реаговати на разнородне проблеме у грађеној средини, приступ наставе по семестрима јесте развијати у студентима способност проблемског приступа сваком задатку, дисциплини „прилагођавања“, истовремено развијајући и учећи га неопходним пројектантским, инжењерским, дизајнерским вјештинама. Четири године основних студија Архитектуре на УБЛ су базиране на комбинацији изучавања архитектуре кроз учење, теренски рад на студијским путовањима, те сопственим истраживањима. У програму су заступљене историјске и културне основе архитектуре, архитектонски дизајн, конструкције и технологије, урбанизам и планирање простора, те друштвени, културолошки и економски контексти архитектуре.

Окосница конципирања студијског програма Архитектура јесте Студио пројект.

Рад у Студио пројекту подразумева стални рад више наставника и сарадника са групом од 5-10 студената на свим годинама студија, са изузетком прве године студија гдје се групе могу формирати у складу са важећим Правилником - практичан рад студената. Специфичност изучавања пројектантских вјештина и знања, а које подразумевају обуку студента за самосталну израду урбанистичких и архитектонских пројеката, захтијевају индивидуални и менторски рад, по принципу „један на један“. Рад у Студио пројекту подразумева различите технике и облике наставе: **теоријска предавања, практичне вјежбе, теоријске вјежбе, теренску наставу, интензивне радионице, студијска путовања, презентације и дебате;** а које имају за циљ израду архитектонских и урбанистичких пројеката.

Приступ избору тема на нивоу године је проблемског типа (каква је ситуација и кретање у ширем друштвеном и економском контексту), те се оставља могућност промјенљивости тема према договору, и, сходно избору теме, допуни садржаја унутар појединачног Студио пројекта. Методе рада у Студију од 1. семестра па до 8. семестра се темеље на КОМПЛЕКСНОСТИ сагледавања архитектуре, без обзира на размјеру и сложеност једног или више задатака у оквиру Студија.

Синтезни пројекат у 8. семестру нуди студентима могућност детаљног истраживања и развијања пројектног рјешења до нивоа извођачког пројекта, а на одабрану тему/проблем, као својеврсну синтезу стеченог знања у току студијског програма и финалну припрему за улазак у праксу. Синтезни пројекат је другачијег карактера од других и претходних студио пројеката, јер је као својеврсна **квалитативна замјена завршном раду** (који није планиран у предметним измјенама студијског програма) изборног карактера. То подразумева да у Синтезном студио пројекту раде три тима наставника и сарадника који нуде различите оквирне проблеме којима студент може да посвети тему синтезног пројекта. На тај начин се студенту омогућава да синтезу знања у посљедњем Студио пројекту оствари и кроз лични афинитет ка одређеним проблемским и просторним доменима.

СТРУКТУРА СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА

Студијски програм је дефинисан тако да буде cjеловит, свеобухватан и усаглашен са другим програмима Факултета (на студијама II и III циклуса) према моделу 4+1+3. Успjешним завршетком Основних академских студија I циклуса студент стиче звање *дипломирани инжењер архитектуре* и добија одговарајућу диплому (*Bachelor of Architecture*). Завршетак првог циклуса студија, опште усмјерености, квалификује студента за наставак студија архитектуре другог циклуса (MA) на АГФ-у као и факултетима у земљи и иностранству који имају сличне програме. Завршетак основних академских студија квалификује студента за рад у домену архитектонске праксе.

У програму су заступљене историјске и културне основе архитектуре, архитектонски дизајн, конструкције и технологије, урбанизам и планирање простора те друштвени и економски контекст архитектуре. Наставни програм је фокусиран на студента индивидуално али и на ефекте групног рада у настави.

На нивоу СПА - први циклус обезбјеђен је одговарајући проценат изборности, што основним академским студијама даје неопходну флексибилност. Од укупно 45 предмета, четири предмета, укључујући и синтезни пројекат, изборни су предмети, што чини 10,42% од укупног броја предмета. У структури студијског програма заступљене су, у одговарајућим пропорцијама, све четири групе предмета: академско-општеобразовни, теоријско-методолошки, научностручни и стручно-апликативни. *Изборне предмете студенти бирају анкетом* прије почетка семестра у којем се настава изводи.

ПРОФИЛ КВАЛИФИКАЦИЈЕ И КОМПЕТЕНЦИЈЕ

СПА - први циклус је четворогодишњи курикулум од 8 семестра и 240 ECTS, којим се стиче академско звање Дипломирани инжењер архитектуре – 240 ECTS (*Bachelor of Architecture – 240 ECTS*), према Правилнику о листи струковних, академских и научних звања (2014). Стечени профил квалификације је еквивалентан са нивоом 6 Међународног стандарда квалификација у образовању (ISCED - The International Standard Classification of Education) и нивоом 6 Европског оквира квалификација (EQF - The European Qualifications Framework).

Исход процеса учења у оквиру СПА - први циклус је стицање адекватних знања и вјештина, односно, професионалне квалификације која омогућава самостално и одговорно бављење архитектонском струком, а у складу са националном регулативом, и директивом ЕУ о регулисаној професији архитекте. Завршетак СПА - први циклус од 240 ECTS квалификује завршене студенте да стекну тзв. 'велику' лиценцу према Правилнику о условима за издавање и одузимање лиценци учесника у грађењу (2013), а коју издаје Министарство за просторно уређење, грађење и екологију Републике Српске. Односно, квалификује завршене студенте за самостално дјеловање у области архитектонског и урбанистичког пројектовања, урбанистичког и просторног планирања, реализације архитектонских објеката и архитектонског конструктерства. Важно је напоменути да је у току процес измјене Правилника о условима за издавање и одузимање лиценци учесника у грађењу на основу којих ће се услови који се односе на године образовања неопходне за стицање велике лиценце промијенити са 4 године и 240 ECTS на 5 година и 300 ECTS, што је уобичајена пракса у земљама окружења и Европе.

Такође, завршетак СПА - први циклус квалификује дипломиране инжењере архитектуре да наставе образовање на студијама другог циклуса у области архитектуре и урбанизма и сродним интердисциплинарним студијама у Босни и Херцеговини и иностранству, и на тај начин стекну звање Мастер - 300 ECTS.

СТИЦАЊЕМ АКАДЕМСКОГ ЗВАЊА ДИПЛОМИРАНИ ИНЖЕЊЕР АРХИТЕКТУРЕ – 240 ECTS стичу се сљедеће професионалне квалификације за самостално обављање послова пројектовања и планирања у складу са националном регулативом просторног уређења:

- / учешће у изради идејних урбанистичких и архитектонских пројеката; //////////////////////////////////////
- / учешће у изради докумената просторног уређења, прије свега урбанистичког плана, зонинг плана, регулационог плана, плана парцелације, урбанистичко-техничких услова, урбанистичког пројекта; //////////////////////////////////////
- / учешће у изради и ревизији техничке документације за архитектонску фазу објекта високоградње, односно генералног пројекта, идејног пројекта и главног пројекта; //////////////////////////////////////
- / учешће у изради пројектних и програмских студија, процјена и анализа грађене средине; //////////////////////////////////
- / учешће у изради архитектонских пројеката унутрашњег уређења простора; //////////////////////////////////////
- / учешће у изради и спровођењу стратешких и акционих планова, истраживачких пројеката и студија и пружање консултантских услуга у области архитектуре, урбанизма и технологија грађења; //////////////////////////////////////
- / рад на пословима из области урбанизма и архитектуре којима се баве стручне службе локалне и државне управе; //////////////////////////////////////
- / наставни рад у средњем и високом образовању; //////////////////////////////////////

Компетенције на којима се заснива унапређење студијског програма

ЕУ + БИХ компетенције за први циклус студија (240 ECTS)	ЕУ компетенције за архитекте (Директива о регулисаној професији архитекте)	Компетенције првог циклуса студијског програма Архитектура
<p>„Даблински дескриптори” су опште (неспецифичне по предметима) одредбе које дефинишу очекивана достигнућа и способности у вези са квалификацијама које представљају крај сваког Болоњског циклуса. Почивају на сљедећим елементима: знање и разумијевање, примјене знања и разумијевања, опште когнитивне способности, способност доношења одлука, вјештине комуникације и учења, аутономија и</p>	<p>Овакве студије би требале бити у равнотежи између теоријских и практичних аспеката образовања архитекте и као такве обезбјеђују стицање:</p>	<p>Студије Архитектуре првог циклуса имају за циљ да студентима пруже основна теоријска и практична знања из области архитектуре, урбанизма, архитектонских технологија и архитектонског инжењерства и оспособе студенте за развој и примјену научних, стручних и умјетничких достигнућа у овим областима. Сврха стицања компетенција за разумијевања ширине и сложености ових стручних области је да се студенти припреме за даље усавршавање и да им се пружи подршка у идентификацији личних професионалних афинитета и препознавању ужег стручног и професионалног интересовања.</p>

<p>одговорност у раду и рад са другима.</p> <ul style="list-style-type: none"> - систематско разумијевање и савладавање знања у својој области студија/дисциплини које се заснива на студијама првог циклуса - проширује претходно стечена знања и/или их побољшава, а као такво представља основ или могућност за оригиналност у развијању и/или примјени идеја, обично у контексту истраживачког рада; - способности да примјењују своја знања и разумијевања у рјешавању проблема у новим или непознатим окружењима у оквиру ширег контекста (или мултидисциплинарног), а који се односе на њихово поље студирања; - примјењују концептуално и апстрактно размишљање са високим нивоом знања и креативности, која ће омогућити: критичку процјену тренутног истраживачког и академског рада на највишем нивоу у датој дисциплини, евалуацију различитих методологија, формирање критичког мишљења и понуду алтернативних рјешења; - имају способност интегрисања знања и управљања комплексним ситуацијама, доношења судова, са непотпуним или ограниченим информацијама, али уз размишљање о социјалним и етичким одговорностима повезаним са примјеном њиховог знања и судова; - могу преносити своје закључке, знање и размишљање на којима се они темеље, користећи одговарајући језик(е), како са специјализованом тако и неспецијализованом публиком, јасно и недвосмислено; - имају способност да самостално проширују своја знања, продубе разумијевање њихове области студија/дисциплине и континуално развијају нове вјештине кроз самостално учење и развој; - имају способности учења које им дозвољава да наставе студирање на начин који може бити у великој 	<ul style="list-style-type: none"> - способности да креирају такве архитектонске пројекте који задовољавају и естетске и техничке захтјеве; - адекватна знања о историји и теорији архитектуре, као и других умјетности, технологије и хуманистичких наука; - познавање ликовних умјетности као елемената који утичу на квалитет архитектонског пројектовања; - адекватна знања у области урбаног дизајна, планирања и вјештина које су укључене у процес планирања; - разумијевање односа између људи и објеката, као и између објеката и њиховог окружења, и потребе да се успоставе односи између зграда и њиховог међупростора у размјери човјека и према његовим потребама; - разумијевање професије архитектуре и улоге архитекте у друштву, посебно у припреми приједлога који узимају у обзир друштвене факторе; - разумијевање структурног дизајна, грађевинских и инжењерских проблема у вези са изградњом; - адекватна знања о физичким проблемима, технологијама и функцији објекта тако да се обезбиједе унутрашњи услови удобности и заштите од климе; - неопходне вјештине дизајна у испуњењу захтјева корисника објекта, у оквиру ограничења наметнутих од стране економских фактора и грађевинских прописа; - адекватна знања о индустрији, организацији, прописима и поступцима који су укључени у превођење концепта у пројекат и интеграцију планова у укупном планирању. 	<p>ДИСЦИПЛИНАРНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ</p> <ul style="list-style-type: none"> - Основно разумијевање релације између простора и друштва, при чему се изражено окружење и његове функције посматрају у контексту „система човјек животна средина“; - Основно разумијевање савремених просторних, еколошких и социјалних питања и сложених изазова урбаног друштва, како на локалном тако и на глобалном нивоу; - Основно знање о историјском развоју савремених идеја и теорија у архитектури, урбанистичком планирању и пројектовању пејзажа; - Основно познавање метода, тактика и алата за анализу изграђеног окружења у различитим размјерама, с циљем идентификације интегрисаних архитектонских, урбаних и пејзажних пројектантских рјешења. - Способност примјене неопходних основних знања из других области (умјетности, технологије, математике, физике, итд.) <p>МЕТОДОЛОШКЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ</p> <p>Студијски програм ће пружити студентима образовну базу:</p> <ul style="list-style-type: none"> - да размишљају критички и уграде промјенљивости и сложености савременог урбаног и просторног феномена у јасан концептуални оквир; - да пројектују простор кроз истраживање, јер при томе процес пројектовања производи и нова знања; - да подстичу и производе контекстуалн и флексибилан дијалог са различитим заинтересованим странама у процесу планирања и пројектовања; - да конципирају стратешки
---	---	---

<p>мјери самостално усмјераван и аутономан; - имају вјештине рада у тиму примјерене за разне контексте учења и запошљавања и, такође показују способности руковођења и/или покретања иницијативе, те дају допринос за промјене и развој.</p>		<p>дизајн заснован на сценарију и да промовише ширу перспективу о посљедицама одлука и акција на обликовање садашње и будуће грађене средине; - да развију капацитете и способности да комуницирају и пишу о процесу истраживања и пројектовања и његовим исходима.</p>
---	--	--

УСКЛАЂЕНОСТ СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА СА МАТИЧНИМ НАУЧНИМ ОБЛАСТИМА //////////////////////////////////////

Матични предмети измијењеног СПА – први циклус АГГФ УБЛ припадају научној области Инжењерство, технологија и грађевинарство, те умјетничком и научном пољу Архитектура и урбанизам са ужим научно/умјетничким областима Архитектонско пројектовање и Урбанизам и планирање простора и ужим научним областима Архитектонске технологије, Геометрија и визуелизација простора, Историја и теорија архитектуре и урбаног развоја и Заштита и ревитализација градитељског наслеђа. Због неопходног **интердисциплинарног карактера** програм се ослања и на научна поља: Грађевинарство, Геодезија и Рачунарске и информационе науке. Осим научних поља из матичне научне области у програму учествују и умјетничко поље Ликовна умјетност, те научна поља: Геонауке, Филозофија и Језици и књижевност.

УСЛОВИ УПИСА НА СТУДИЈСКИ ПРОГРАМ //////////////////////////////////////

Право уписа на СПА - први циклус имају сви кандидати који су завршили четворогодишње средњошколско образовање према условима из конкурса које расписује Министарство просвјете и културе, на крају завршетка наставе у лјетном семестру, према академском календару који усваја Сенат УБЛ прије почетка сваке академске године.

Прецизнији услови за прелазак са СПА - први циклус који се тренутно изводи на АГГФ биће дефинисан Правилником о усаглашавању наставних планова и програма који ће усвојити Наставно-научно вијеће АГГФ-а у Бањој Луци прије почетка академске 2019/2020. године.

Прецизнији услови за прелазак са студијског програма Архитектура који се тренутно изводи на АГГФ-у биће дефинисан Правилником о усаглашавању наставних планова и програма који ће усвојити Наставно-научно вијеће АГГФ-а у Бањој Луци прије почетка академске 2019/2020. године.

ПОДУДАРНОСТ СА АКРЕДИТОВАНИМ СТУДИЈСКИМ ПРОГРАМИМА //////////////////////////////////////

Измијењен СПА – први циклус студија АГГФ УБЛ, који је у складу са Уредбом о условима за оснивање и почетак рада високошколских установа у поступку утврђивања испуњености услова Републике Српске, створен је према савременим концептима начина организовања и извођења наставе. Измијењен СПА – први циклус студија има своје особености, те према концепту плана и садржајности програма предмета, а не према плану трајања (број година/семестара), највише подударности има са програмом Архитектонског

факултета Универзитета у Београду (Србија), затим Факултета за архитектуру Универзитета у Љубљани (Словенија) и Факултета за архитектуру Универзитета у Ахену (Њемачка).

ПРЕДМЕТИ / 1. ГОДИНА //////////////////////////////////////

/ Архитектура и умјетност старог вијека

Проучавање и савладавање развоја архитектонског и умјетничког стваралаштва током Старог вијека и упознавање са основним принципима естетике цивилизација Блиског истока и античког Медитерана. Упознавање са основним друштвеним, историјским и општим дешавањима као и факторима који су довели до формирања првих цивилизација и њиховог стваралаштва. Упознавање са естетиком древних цивилизација и указивање на значај симболизма у умјетности.

/ Студио пројекат 1 – Човјек и простор

Циљ наставе је да се студент у најширем смислу упозна са сложености односа човјека и простора, човјека и архитектуре, да би могао да артикулише елементе архитектуре и разумије унутрашњи простор, те логику његовог настанка. Истовремено се упознаје са: елементима техничког цртежа, нивоима и садржајем пројектне документације, техникама техничког, графичког и ликовног представљања у архитектури. Настава пружа могућност студенту да овлада практичним искуством визуелног представљања и транспоновану архитектуру, природе и урбаног окружења, као и визуелним комуникацијама којима студент може да се изражава у области архитектуре. Развој визуелне културе која чини фондус у образовању будућих архитеката, и упућивање у методе поимања обликовања, простора и принципе графичког представљања просторних појава. Проучавање и развој цртежа као основног средства и елемента ликовног изражавања. Поред наведеног, циљ наставе је да студенти правилно разумију улогу архитектуре у историјском моменту у којем живимо и пружи студентима преглед архитектуре данас и њен значај за развој друштва у цјелини.

/ Математика у архитектури

Основни циљ предмета је упознавање студената са примјеном геометрије у архитектури, те савладавање елемената линеарне алгебре ради њихове примјене у стручним предметима. Повезивање знања из наставног плана са нацртном геометријом.

/ Нацртна геометрија

Разумијевање тродимензионалног простора и његово графичко представљање у равни цртежа, трансформисање и деформисање ликова и просторних структура које се користе у архитектури као и употребу разноврсних конструктивних поступака за њихову обраду.

/ Основе архитектонских конструкција и материјализације

Основни циљ предмета је упознавање студената с основном терминологијом, принципима и елементима конструисања и материјализације зграда мањег габарита и распона (≤ 6 m). Прецизније, циљ предмета је изучавање конструкција које су једноставне, лако разумљиве и могу се почетницима емпиријски објаснити без примјене статичког прорачуна којег студенти још не познају.

/ Примјењена геодезија у архитектури

Циљ наставе је да се студент у најширем смислу упозна са геодетском науком и праксом и да

сагледа опште и специфичне могућности примене геодезије у архитектури. Да разуме спољашњи простор и начине његовог геометријског приказивања на топографској карти и катастарском плану и да се студент упозна са пословима који се односе на одржавање премера и катастара непокретности.

/ **Архитектура и умјетност Средњег вијека**

Упознавање студената с развојним процесом историје умјетности средњег вијека, архитектуре и насеља, богатством архитектонских типова, облика и програма кроз најзначајнија градитељска остварења. Циљ је да се код студената развија смисао за изражавање и валоризацију градитељског наслеђа, изгради правилан однос према традицијама, да схвате и уоче трајне везе и логику грађења присутну у различитим видовима савременог архитектонског стварања. Основни циљ је стицање знања о развоју архитектуре и насеља током средњег вијека, ако и упознавање са епохама историје умјетности од V до XV вијека, са акцентима на умјетност раног хришћанства, византијску умјетност, српску средњовјековну умјетност, романику и готику. Паралелно са праћењем развојног процеса архитектуре, студенти се упознају са развојем умјетности, превасходно сликарства и скулптуре Средњег вијека.

/ **Студио пројекат 2 / Контекст**

Циљ наставе је проширити спознаје са Студио пројекта 1 и пажњу студента усмјерити ка основним елементима процеса пројектовања. Пројектни задатак се дозирао усложњава, кроз тематски процес који подразумемијева промишљање и пројектовање почевши од мотива и скице као одговора на контекст у којем се дјелује на простор, укључујући усвајање знања у оквиру практичних ликовних искустава из области теорије боје и кориштење стечених знања и вјештина у примјењеној архитектури. Након анализе локације предметног задатка, прелази се на разраду идеје, а затим и на финализацију идејног рјешења кроз архитектонски цртеж и модел.

/ **Математика у архитектури 2**

Основни циљ предмета је упознавање студената са појмовима из наставног плана, ради њихове примјене у геометрији и стручним предметима.

/ **Физика зграде**

Основни циљ предмета је упознавање студената са примјеном и улогом физике у архитектури, односно, разумијевање физичких принципа и процеса неопходних за пројектовање и планирање зграда у области преноса топлоте, дифузије и кондензације водене паре, те звука у зградама. Кроз предмет се изучавају и основе енергетске ефикасности и одрживе изградње.

/ **Архитектонске конструкције 1**

Основни циљ предмета је конструисање и материјализација (зидане, армирано бетонске, челичне или дрвене) мањих зграда са равним и косим крововима. Прецизније, циљ предмета је да, са заокруженим корпусом знања из предмета Основа архитектонских конструкција и Архитектонских конструкција 1, студент буде у могућности да над конкретним идејним рјешењем простора ураде техничку документацију за ниво извођачког пројекта.

/ **Аналитички цртеж**

Савладавање студиозног посматрања и извођења представе кроз облик, пропорцију и перспективу призора путем његованог ликовног рукописа и тежње да се достигне висок

креативни и естетски домет. Методе поимања обликовања, простора и принципе графичког представљања просторних појава.

ПРЕДМЕТИ / 2. ГОДИНА

/ **Архитектура и умјетност Новог вијека**

Проучавање и савладавање развоја архитектонског и умјетничког стваралаштва током Новог вијека, као и савладавање принципа естетике и философије тог доба. Упознавање са друштвеним условима који су довели до појаве ренесансе, као прекретнице у развоју друштва у цјелини.

/ **Студио пројекат 3 / Кућа**

Циљ наставе је упознати студенте са сложеношћу архитектуре становања. То се чини кроз архитектонску анализу, изучавање образаца и типова, као и кроз сам процес пројектовања у специфичном контексту. Поред наведеног, изучавање архитектуре породичног становања има за циљ да студенти кроз наставни процес усвоје нове спознаје и претворе их у знање, да би овладали практичним искуством техничког представљања и транспонованња архитектуре, природе и урбаног окружења на нивоу идејног рјешења. Студенти комбинују аналогне и дигиталне визуелне комуникације и стичу практичне спознаје о интердисциплинарности архитектонске професије. Генерална тема куће у највећој мјери тиче се и сусједства (односи објеката у мањој групацији, живот у заједници, идентитет мјеста, утицај окружења на архитектуру). Прелази се на виши ниво сложености разумијевања архитектуре и животног окружења које се састоји од људске заједнице, групације објеката и природе која их окружује. Теме за рад у пројектантском студију са практичним вјештама су породична кућа и њен природни контекст, као и мање архитектонске интервенције у групацијама у урбаном и руралном окружењу.

/ **Основе урбанизма**

Предмет разматра теоријске и практичне поставке анализе урбаног простора у циљу разумијевања основних елемената урбане структуре и форме, њихових међусобних релација и утицајних фактора на урбану трансформацију у циљу оспособљавања студената за даље студирање могућности промјене урбаних образаца на свим нивоима и по различитим аспектима истраживања урбаног феномена.

/ **Механика и отпорност материјала**

Теоријске основе и неопходна практична знања из механике крутог и деформабилног тијела.

/ **Архитектонске конструкције 2**

Основни циљ предмета је конструисање и материјализација (армирано бетонске и челичне зграде) већих стамбених и јавних зграда. Прецизније, циљ предмета је да студент буде у могућности да над конкретним идејним рјешењем зграда, распона већих од 6m, уради апроксимативно конструктивно рјешење зграда и техничке детаље конструкције за ниво извођачког пројекта.

/ **Дигиталне архитектонске технике 1**

Циљ предмета је упознавање студента са дигиталним алатима за визуелизацију архитектонског пројекта и оспособљавање студената да креирају архитектонске презентације коришћењем

основних рачунарских техника. Ови алати укључују низ комбинованих графичких софтвера за дводимензионално и тродимензионално представљање (AutoCAD, ArchiCAD, Adobe paketi, SketchUp, Rhinoceros, Cinema4D...).

/ **Архитектура и умјетност Савременог доба**

Савладавање и разумијевање историје савременог архитектонског и умјетничког стваралаштва од краја XIX вијека до данас. Савладавање естетске анализе савременог стваралаштва у архитектури и умјетности уопште. Разумијевање увођења нових материјала и техника грађења, промјене естетских схватања простора и функције објеката, као и упознавања са архитектонским и грађевинским опусом врхунских стваралаца на пољу архитектуре који су обиљежили прелаз између 19. и 20. и почетке 21. вијека.

/ **Студио пројекат 4 / Ансамбл**

Основни циљ предмета јесте провести студента кроз сложу методологију мишљења и пројектовања архитектонско-урбанистичке композиције ансамбла, на нивоу мјешовитог градског блока који примарно подразумева пројектовање идејног архитектонског рјешења комплекса вишеспородичног становања заједно са додатним функцијама комплементарним становању, а у складу са природним, друштвеним и грађеним контекстима предметне локације.

/ **Урбанистичка техника и композиција**

Циљ изучавања предмета је развијање знања и вјештина за бављење проблематиком обликовања урбанистичке композиције. Предмет се бави основним принципима компоновања архитектонске и урбанистичке структуре са аспекта обликовања форме и образаца употребе отворених градских простора. Студенти се упознају са основним елементима просторне структуре града и најважнијим факторима који утичу на њен визуелни идентитет, читљивост и интегралну вриједност у односу на локални контекст и град у целини. Такође, студенти се упознају са методама и техникама урбане анализе у домену физичке и визуелне структуре града, посебно њених функционалних и естетских аспеката и њихових међусобних релација.

/ **Принципи конструисања архитектонских објеката**

Студенти ће бити у могућности да анализирају и интерпретирају оптимална рјешења у области конструктивних система у архитектури. Стичу основна знања о конструктивним материјалима, њиховим предностима, недостацима и примјени у конструкцијама. Анализа конструктивних система врши се за стамбене куће, стамбено-пословне зграде и индустријске објекте. Основе прорачуна и одређивања димензија конструктивних елемената врши се за наведене објекте у зависности од система грађења за зидане конструкције, бетонске конструкције, дрвене конструкције и металне конструкције.

/ **Материјали у архитектури**

Кроз проучавање битних својстава неопходних за адекватну примјену материјала и начина грађења у архитектури третира се њихово јединство. Стицање знања о структури, основним својствима грађевинских материјала, дефиницијама, поступцима добијања и примјени - камена, керамичких материјала, везива, малтера, бетона и термоизолационих материјала.

/ **Дигиталне архитектонске технике 2**

Циљ предмета је упознавање студента са процесом фабрикације објеката мале размјере и симулације процеса пројектовања - од идеје до извођења употребом савремених технологија.

/ Заштита градитељског наслеђа

СТИЦАЊЕ ОСНОВНОГ ЗНАЊА О ДОКТРИНИ И ПРИНЦИПИМА У ОБЛАСТИ ЗАШТИТЕ ГРАДИТЕЉСКОГ НАСЛЕЂА.
УПОЗНАВАЊЕ СА ГРАДИТЕЉСКИМ НАСЛЕЂЕМ, ЊЕГОВИМ НАСТАНОМ, КАРАКТЕРИСТИКАМА И ВРИЈЕДНОСТИМА.

/ Студио пројекат 5 - Урбане цјелине

ОСНОВНИ ЦИЉ ИЗУЧАВАЊА ПРЕДМЕТА ЈЕ ОСПОСОБЉАВАЊЕ СТУДЕНАТА ЗА БАВЉЕЊЕ УРБАНИМ ДИЗАЈНОМ У НАЈШИРЕМ СМISЛУ. СТУДЕНТИ СЕ УПОЗНАЈУ СА КОМПЛЕКСНОШЋУ ГРАДСКИХ ПРОСТОРА, КРОЗ ПРОУЧАВАЊЕ И РАЗУМЕВАЊЕ СПЕЦИФИЧНИХ УРБАНИХ ПРОБЛЕМА И ФЕНОМЕНА И ПРОЦЕСА ЊИХОВЕ ТРАНСФОРМАЦИЈЕ. ЦИЉ ЈЕ УСВАЈАЊЕ ЗНАЊА О САВРЕМЕНИМ ПРИСТУПИМА, МЕТОДАМА И ТЕХНИКАМА ПРОЦЕСА УРБАНИСТИЧКОГ ПРОЈЕКТОВАЊА И РАЗВИЈАЊЕ ВЕШТИНА ЗА БАВЉЕЊЕ КРЕИРАЊЕМ РАЗВОЈА. СТУДЕНТИ ДАЈУ ИДЕЈНА УРБАНИСТИЧКО-АРХИТЕКТОНСКА РЕШЕЊА ВИШЕФУНКЦИОНАЛНИХ НАСЕЉСКИХ ЦЕЛИНА ЗА КОНКРЕТНА ГРАДСКА ИЛИ ВАНГРАДСКА ПОДРУЧЈА.

/ Процес архитектонског дизајна

ОСНОВНИ ЦИЉ ИЗУЧАВАЊА ПРЕДМЕТА ЈЕ ОСПОСОБЉАВАЊЕ СТУДЕНАТА ЗА БАВЉЕЊЕ УРБАНИМ ДИЗАЈНОМ У НАЈШИРЕМ СМISЛУ. СТУДЕНТИ СЕ УПОЗНАЈУ СА КОМПЛЕКСНОШЋУ ГРАДСКИХ ПРОСТОРА, КРОЗ ПРОУЧАВАЊЕ И РАЗУМЕВАЊЕ СПЕЦИФИЧНИХ УРБАНИХ ПРОБЛЕМА И ФЕНОМЕНА И ПРОЦЕСА ЊИХОВЕ ТРАНСФОРМАЦИЈЕ. ЦИЉ ЈЕ УСВАЈАЊЕ ЗНАЊА О САВРЕМЕНИМ ПРИСТУПИМА, МЕТОДАМА И ТЕХНИКАМА ПРОЦЕСА УРБАНИСТИЧКОГ ПРОЈЕКТОВАЊА И РАЗВИЈАЊЕ ВЕШТИНА ЗА БАВЉЕЊЕ КРЕИРАЊЕМ РАЗВОЈА. СТУДЕНТИ ДАЈУ ИДЕЈНА УРБАНИСТИЧКО-АРХИТЕКТОНСКА РЕШЕЊА ВИШЕФУНКЦИОНАЛНИХ НАСЕЉСКИХ ЦЕЛИНА ЗА КОНКРЕТНА ГРАДСКА ИЛИ ВАНГРАДСКА ПОДРУЧЈА.

/ Статика конструкција

ТЕОРИЈСКЕ ОСНОВЕ И НЕОПХОДНА ПРАКТИЧНА ЗНАЊА ИЗ СТАТИКЕ КОНСТРУКЦИЈА.

/ Регулатива просторног уређења и грађења

ОСНОВНИ ЦИЉ ПРЕДМЕТА ЈЕ УПОЗНАВАЊЕ СТУДЕНАТА СА РЕГУЛАТИВОМ ПРОСТОРНОГ УРЕЂЕЊА И ГРАЂЕЊА. ПРЕЦИЗНИЈЕ, СТУДЕНТИ СЕ УПОЗНАЈУ СА СИСТЕМОМ ПЛАНИРАЊА И ГРАЂЕЊА КОЈИ ДЕФИНИШЕ ОСНОВНА НАЧЕЛА И САДРЖАЈ ПРОСТОРНО-ПЛАНСКИХ И ТЕХНИЧКИХ ДОКУМЕНАТА, ИНСТИТУЦИОНАЛНИ ОКВИР У КОЈЕМ СИСТЕМ ПЛАНИРАЊА И ГРАЂЕЊА ФУНКЦИОНИШЕ, НАДЛЕЖНОСТИ, КОМПЕТЕНЦИЈЕ, ЗАДАТКЕ И ОБАВЕЗЕ ФИЗИЧКИХ И ПРАВНИХ ЛИЦА У ТОМ ПРОЦЕСУ. ЦИЉ ПРЕДМЕТА ЈЕ ДА СТУДЕНТИ ОВЛАДАЈУ ЗНАЊИМА КОЈА ЋЕ ИМ ПОМОЋИ ДА СВОЈУ БУДУЋУ ПРОФЕСИОНАЛНУ ДЈЕЛАТНОСТ УСКЛАЂУЈУ И ПРИЛАГОЂАВАЈУ СА ЗАКОНСКОМ РЕГУЛАТИВОМ.

/ Организација и извођење грађевинских радова

ЦИЉ ПРЕДМЕТА ЈЕ ДА СТУДЕНТИ СТЕКНУ ОСНОВНО ЗНАЊЕ О ПРОЦЕСУ ГРАЂЕЊА ОБЈЕКТА ВИСОКОГРАДЊЕ, КАКО ДА ПРОРАЧУНАВАЈУ КОЛИЧИНЕ И ЦИЈЕНЕ РАДОВА. ТАКОЂЕ ЈЕ ЦИЉ ДА СТЕКНУ ЗНАЊА О ВОЂЕЊУ ДОКУМЕНТАЦИЈЕ НА ГРАДИЛИШТУ, ПОСТУПЦИМА КОНТРОЛЕ КВАЛИТЕТА, КОНТРОЛЕ КОЛИЧИНА РАДОВА, ИЗРАДИ И КОНТРОЛИ МЈЕСЕЧНИХ СИТУАЦИЈА.

/ Конструктивни системи

ОСНОВНИ ЦИЉ ПРЕДМЕТА ЈЕ УПОЗНАВАЊЕ СТУДЕНАТА СА АКТУЕЛНИМ НЕКОНВЕНЦИОНАЛНИМ КОНСТРУКТИВНИМ РЈЕШЕЊИМА. НА ПРЕДМЕТУ СЕ ИНСИСТИРА НА СИМБИОЗИ РАДА АРХИТЕКТЕ ПРОЈЕКТАНТА

и конструктора. Основни принципи таквог рада се анализирају на одабраним примјерима из архитектонске праксе.

/ **Студио пројекат 6 / Унутрашњи простори и дизајн**

Предавања имају за циљ разумијевања грађења као културе у најширем смислу, развијање критичког мишљења у архитектури, те разумијевање „кризе архитектуре“. Предавања имају за циљ студентима приближити процеса пројектовања и процеса дизајна у контексту времена и простора у којем настају. Окосница предавања јесте развој разумијевања односа детаља и цјелине архитектуре, унутрашњег и спољашњег простора, дизајна и коришћења простора. Циљ рада кроз семестралне задатке и радионице је да развије концептуални и критички приступ према архитектонским пројектима који интегрише естетске аспекте објекта и техничке захтјеве изградње и потреба корисника.

/ **Студио пројекат 7 / Простори за рад и одмор**

Иницирање аналитичког размишљања, развијања способности сагледавања, као и препознавања карактера и особености предложене локације. Посебан акценат је на унапређењу квалитета простора кроз пројектовање функционалних садржаја јавне намјене. Основни циљ рада кроз типологије јавних простора намијењених раду, свакодневици, одмору је савладавање израде идејног архитектонског рјешење у размјери 1:200, са развијеном просторном организацијом, материјализацијом и конструктивним системом, које садржи јасан истраживачки приступ. Предмет има за циљ научити студента улози архитекте у пројектантском тиму и грађевинској индустрији, препознавајући важност текућих метода разумијевање архитектонске професије и улоге архитекте у друштву.

ПРЕДМЕТИ / 4. ГОДИНА

- / **Урбанистичко планирање**
Основни циљ предмета је упознавање студената са методологијом урбанистичког планирања кроз ниво израде урбанистичког плана, зонинга и регулационог плана, упознавање са међусобним односом еколошког, друштвено-економског и институционалног контекста и њиховом утицају на урбанистичко планирање и значајем и улогом архитеката-урбаниста у процесу урбанистичког планирања.
- / **Студио пројекат 8 / Обнова изграђених структура**
Циљ наставе је упознати студенте са савременим приступом обнови изграђених структура зграда у зависности од тренутно важећих регулатива. У случају да су структуре под заштитом градитељског наслеђа, програм предмета обухвата и материју из области ревитализације градитељског наслеђа од значаја за образовање архитеката. Упознавање са основним принципима и методологијом ревитализације, као и проблемима техничке заштите, ревитализације, савремене изградње у историјским амбијентима.
- / **Студио пројекат 9 / Хибридна архитектура**
Предавања и вјежбе имају за циљ обједињавање и интегрисано сагледавање архитектонске и урбанистичке дјелатности кроз улогу архитекте – између „закона“ тржишта и постулата струке – како произвести добру архитектуру, а одговорити на захтјеве тржишта? На примјерима локалне и свјетске архитектуре, историјским и савременим примјерима, истражује се ова дуалност професије. Окосница изучавања хибридне архитектуре поставља се на линији идеја о мултифункционалности / функцијама архитектонских и урбаних простора, а прије тога на монофункционалности. У односу на типолошко изучавање архитектуре, овај предмет поставља си за циљ размишљање ван тзв. Функционалистичке архитектуре, те истраживање и пројектовање по принципу спајања многоструких функција архитектуре. Тако настали хибридни програми мобилишу сву сложеност вјештина једног архитекте у настојању да пројектује исте у јединствене просторе који би у синтези суштински унапрјеђивали једни друге.
- / **Енглески језик за архитекте**
Овим предметом се омогућује студентима да кроз обраду стручних текстова на енглеском језику упознају и усвоје одабрани лексички корпус. Избором материјала даје се пресјек различитих садржаја из архитектуре. Развијају се комуникативне способности у области страног језика струке (енглеског) на текстовима који су информативног, дескриптивног, наративног и аргументативног карактера из специфичног архитектонског дискурса. Вјежбају се вјештине обраде текста и превођења, писања различитих врста текстова и усменог излагања на енглеском језику. Потенцирају се вјештине слушања, говора, читања и писања, као и критичког мишљења, као средства за понављање и утврђивање познате лексике и увођење нове. Истовремено се понављају и утврђују граматичке структуре усвојене током ранијег учења.
- / **Архитектура и одрживост**
Основни циљ предмета је да се студенти упознају са мултидисциплинарним приступом одрживог концепта грађења - сагледавање друштвених, економских и еколошких критеријума одрживости. Прецизније, циљ предмета је да студент схвати значај и утицај климатских промјена, енергије,

климе, комфора, урбаног простора и инфраструктуре, зграда и стратегија које директно утичу на одрживост архитектуре.

/ Студио пројекат 10 / Стратешки урбани дизајн

Главни циљ изучавања предмета је оспособљавање студената за бављење стратешким урбаним дизајном, заснованом на уважавању основних аспеката одрживог развоја - социјалног, економског, еколошког и културног. Циљ је овладавање знањима о стратешком урбаном дизајну као интегралном приступу који повезује стратешки циљно оријентисано планирање и приступе пројектно оријентисаног урбаног дизајна. Студенти се упознају са процесом производње урбаног простора кроз успостављања равнотеже између просторних и обликовних, и социјалних и економских тема, у циљу формирања урбаних места и јавног простора са посебним карактером. Обучавају се да кроз истраживање конкретних специфичних урбаних/руралних подручја, креирају визију развоја уз прилагођавање контекстуалним условима и за алтернативно прелажење са визије будућности на усмеравање конкретних акција и пројектних решења. Студенти конципирају стратегије, креирају визије и сценарија њиховог остварења, од нивоа мастер плана до нивоа акционог плана - урбанистичке разраде сегмента конкретног градског или ванградског подручја.

/ Студио пројекат 11 / Синтезни пројекат

Синтезни пројекат у 8. семестру нуди студентима могућност детаљног истраживања и развијања пројектног решења до нивоа извођачког пројекта, а на одабрану тему, као својеврсну синтезу стеченог знања у току студијског програма и финалну припрему за улазак у праксу. Одабране теме односе се на израду урбанистичко-архитектонског идејног пројекта са елементима главног пројекта, одређене типологије из области које је савладао на нижим годинама студија. Основни циљ предмета је савладавање интегрисаног поступка пројектовања који обухвата све нивое пројектовања од концептуалних идејних фаза, преко фаза изведбеног пројекта, па све до детаља, а који осим ментора и асистената, подразумева учешће консултаната из теорије и праксе из области пројектовања, урбанизма и архитектонских технологија. Поред наведеног, важно је да се студенти кроз различите фазе, елементе и размјере урбанистичко-архитектонског пројекта, упознају са потребним садржајем техничке документације, као и са актуелном правном регулативом из домена пројектовања и грађења, сагледавајући утицај ограничавајућих контекстуалних, конструктивних, као и нормативних чинилаца на сам процес пројектовања.

/ Презентација архитектонских пројеката

Циљ наставе је унапређење самосталног истраживачког рада студената у процесу представљања сопствених остварења у области архитектонског пројектовања. Кроз рад у настави студенти успостављају критички став према сопственом раду у процесу личне афирмације у професионалном и академском контексту. Методологија рада на предмету фокус поставља на артикулацију, систематизацију и структурирање личне биографије и селекцију репрезентативних референци за формирање портфолија, као и пропратних сегмената документације која подразумева аплицирање за разноврсне послове у оквиру архитектонске дјелатности или наставак школовања у области архитектуре и сродним областима.

- / **Свјетлост у архитектури**
Упознавање студената са физичким принципа и процесима неопходним за пројектовање и планирање зграда са аспекта свјетлости у зградама.
- / **Звук и акустика просторија**
Упознавање студената са физичким принципа и процесима неопходним за пројектовање и планирање зграда са аспекта акустике и звучног комфора. Циљ предмета је изучавање: основних концепата и принципа архитектонске акустике и буке у животној средини; физичког, физиолошког и психолошког принципа слушне перцепције и концепта акустичног комфора; карактеристика просторија дизајнираних за различите акустичке намјене, примјена различитих метода и материјала у смислу побољшања акустике простора и контроле буке.
- / **Природно провјетравање зграда**
Разумијевање основних појмова неопходних за рад у области ваздушног комфора. Упознавање са условима, принципима и процесима неопходним за планирање и пројектовање са аспекта ваздушног комфора простора.
- / **Туристички објекти: контексти и концепти**
деспројектовања туристичких објеката. Предавања имају за циљ да дају информације о развоју и планирању ове врсте објеката, њиховом типологијом, као и упознавање са функционалним карактеристикама истих. На примјерима свјетске архитектуре анализирају се савремене тенденције у обликовању и примјени савремених материјала и технологија. Циљ предмета је и да студенти кроз израду пројекта у тиму синтетишу и унапређују стечена знања. Поред основних начела лоцирања, зонирања, компоновања и функционалног рјешавања и организације студенти се упознају и са специфичним обликовним и конструктивним захтевима и карактеристикама туристичких објеката. Посебан нагласак је на релацији контекста и концепта као окоснице пројекта. Овакав задатак изискује усаглашавање различитих захтјева приликом рјешавања конкретног архитектонског проблема. Такође има за циљ суочавање студената са нужношћу и захтевима тимског рада, што се симулира кроз размјену различитих идеја и концепата између студената у тиму.
- / **Објекти за паркирање возила**
Јавне паркинг гараже су објекти без чије градње је незамисливо функционисање савремених градских језгара и уопште градова. Циљ предмета је упознати студенте са потребом и начином изградње јавних паркинг гаража. Циљ се реализије изучавањем теоретских аспеката проблематике, те изналажењем пројектних рјешења за различите ситуационе случајеве.
- / **Хуманизација изграђене средине**
Циљ предмета јесте упознавање студената са принципима пројектирања за особе умањених тјелесних могућности. Студентима се приближавају проблеми ових особа и просторне баријере, као и могућности градње за несметано кретање дјецe и особа са умањеним тјелесним могућностима.
- / **Модуларна координација и композиција**
Циљ предмета јесте упознавање са проблематиком која се бави изучавањем теорије модуларне координације, малих цијелих бројева и архитектонске композиције, те њиховим утицајем на дизајн модуларних мрежа у 2Д и 3Д пројекцији, у микро и макро окружењу.

/ **Објекти микро и малог предузетништва**

Циљ предмета је стицање теоријских и практичних знања о приступима и процесу пројектовања пословно-производних објеката мањих габарита и нижег нивоа сложености, односно стицање знања о принципима пројектовања објеката за смјештај микро и малих предузећа.

/ **БОДИНЕВЕРЛАЈЗ/BODYNEVERLIES**

Основни циљ јесте припремање студента за критичко гледање на архитектонску дјелатност. Студенти се у изграђеним просторима оспособљавају да гледају, виде и мисле о простору, те буду способни да ураде квалитетну архитектонску анализу узимајући у обзир вишезначности из просторног и временског контекста.

/ **Дизајн малог мјерила**

Развијање индивидуалних практичних способности за реализацију дизајна малог мјерила, који одговара на реалне потребе друштва, мањих заједница или таргетираних група, употребом различитих материјала и иновативних алата.

/ **Простори игре**

Игра као појам користи се и као средство и као циљ за анализу постојећих и продукцију нових архитектонских полигона за игру. Полигони се односе на конкретне локације у граду или у затвореном простору и представљају мјеста са аутентичним пецептивним стимулативним просторним потенцијалом за производњу играња. Игра као процес свјесно-несвјесног анализирања простора који нас окружује. У том процесу се долази до најискренијег одговора на простор. Оно што дијете постиже игром, архитекта, претвара у алатку за маштање, којом потом обликује стварност.

/ **Вернакуларна архитектура**

Упознавање са основним начинима на који грађени простор настаје спонтано и без учешћа архитектонске професије, из сложеног сплета личних и друштвених потреба, те доступних – најчешће врло скромних - материјалних услова и специфичног технолошког наслијеђа.

/ **Пејзажна архитектура**

Циљ предмета је продубљивање сазнања и развијање вјештине пројектовања у области пејзажне архитектуре уз истицање њених карактеристика, значаја и потенцијала. Кроз анализу визуелних карактеристика пејзажних структура и трансформација просторног контекста студенти треба да савладају све фазе пројектовања у пејзажној архитектури, као и тумачење најважнијих примјера рјешења признатих савремених пејзажних архитеката и дизајнера.

/ **Градови у промјенама**

Основни циљ предмета је упознавање студената са карактером урбаног феномена, утицајним факторима на урбану трансформацију и динамиком промјена савремених градова на свјетској урбаног мрежи, националном и локалном нивоу. Крајњи циљ предмета је упознавање студената са достигнутим степеном развоја градова на простору БиХ, њиховом позицијом у регионалној урбаног мрежи и стратешким могућностима њиховог даљег урбаног развоја.

/ **Простор, тијело и архитектура**

Циљ предмета је продубљивање знања и развијање савремених вјештина пројектовања у области коју истражује предмет уз истицање њених потенцијала, особина и важности. Тежиште је на унапређењу квалитета креативног дизајн процеса кроз истраживање односа између

феномена људског тијела, феномена архитектуре и простора уопште. Студенти уче како да открију, изоштре и развију архитектонску идеју од непосредне и импулсивне реакције до сопствене свијести о њој, и да оправдају своја архитектонска открића у просторној конструкцији (цртеж, филм, фотографија и покрет људског тијела). Истраживањем "о тијелу" и "кроз тијело" студенти ће да надограде знање о физичком аспекту простора према нефизичком (genius loci).

/ **Интервенције на историјским грађевинама**

Оспособљавање студента за примјену знања у конзерваторској пракси. Подстицање студената да експериментишу са свим фазама пројекта конзервације. Овај модул пружа синтезу теорије и праксе, и промовише развој холистичког приступа архитектонској конзервацији.

/ **Конзерваторске технологије**

Оспособљавање студента за примјену знања у конзерваторској пракси. Подстицање студената да експериментишу са свим фазама пројекта конзервације. Упознавање студената са различитим проблемима везаним за традиционалне материјале у процесу грађења.

/ **Архитектура индустријског наслеђа**

Изучавање материјалних остатака и другог архитектонског наслеђа из индустријске прошлости. Изучавање индустријске археологије у контексту савременог поимања наслеђа из ранијих историјских периода, које је раније имало функцију у инфраструктури, индустрији, жељезници, војсци, рударству, бродоградњи и другим сличним гранама људског дјеловања. Развијање способности аналитичког рада и документовања објеката и комплекса индустријске археологије. Препознавање могућности развоја објеката индустријске археологије и њиховог другог живота.

/ **Управљање градитељским наслеђем**

Упознавање студената са изразом пословних планова, студија изводљивости и планова управљања у области заштите градитељског наслеђа. Упознавање са знањима и вјештинама неопходним за управљање културним наслеђем.

/ **Основе прорачуна бетонских конструкција**

Кроз предмет Бетонске конструкције, студент стиче основна знања о армираном бетону као грађевинском материјалу. Механичке, физичке и реолошке особине материјала који чине армирани бетон. Поступци димензионисања засновани на Теорији граничних стања.

/ **Технологија грађења објеката високоградње**

Упознати студенте са класичним и савременим технологијама грађења објеката високоградње.

/ **Фрактали у архитектури**

Разумијевање и примјена геометрије у природи и архитектури, као и уочавање правилности конструктивних поступака за генерисање фрактала и фракталних облика.

/ **Модел у архитектури**

Циљ је да студенти схвате значај интерпретације архитектонског пројекта и његове репрезентације у различитим материјалима који ће допринети што бољој презентацији њиховог пројекта. Низом тематских јединица, кроз широк спектар погледа на архитектуру модела и непосредна искуства пројектаната, семинар нуди тумачења значаја и значења модела за архитектуру.

/ **Архитектура, комфор и енергија**

Основни циљ предмета је спознаја о потрошњи енергије и обезбјеђивању комфора при пројектовању зграда, односно при обнови постојећих зграда сагледавање могуће уштеде енергије, а да се не наруши топлотни, ваздушни и свјетлосни комфор. Прецизније, циљ предмета је да студент схвати значај комфора при пројектовању зграда, као и могућности уштеде енергије при адекватном пројектовању детаља омотача.

ПРЕДМЕТИ / 7. СЕМЕСТАР // изборни предмети ///

/ Савремени материјали у архитектури

Основни циљ предмета је спознаја о савременим материјалима при пројектовању зграда, односно при обнови постојећих зграда. Прецизније, циљ предмета је да студент схвати значај особина и перформанси конвенционалних (традиционалних) материјала у архитектури, као и савремених материјала и структура које директно утичу на енергетску ефикасност зграда.

/ Конструктивни детаљ у архитектури

Основни циљ предмета је конструисање и материјализација детаља у архитектури. Прецизније, циљ предмета је да студент буде у могућности да за сваку врсту идејног рјешења зграде изради технички детаљ конструкције за ниво извођачког пројекта.

/ Архитектура природних материјала

Упознавање са традиционалним начинима градње и њиховом примјеном у савременим архитектонским и грађевинским праксама. Упознавање са својствима материјала и са еколошким.

/ Сценски дизајн

Употреба сценске технике у проширеном пољу дјеловања архитекте. Интегрисано сагледавање архитектонске дјелатности у контексту умјетности данас. Студенти се упознају са многоструким и интердисциплинарним дјеловањем архитекте и производње простора и просторног дизајна. Извођачке, визуелне и примијењене умјетности све се срећу на проширеном пољу позоришта и архитектуре, с тога се на овом предмету фокус ставља на савладавање сценских средстава коришћених у причању „приче“ у класичном позоришту. Студенти се обучавају у примјени сценске технике на најразличитијим пројектима, интервенцијама у простору стварном или виртуелном.

/ Дизајн конструкција великих распона

Циљ предмета јесте упознавање са основним принципима дизајна конструкција великих распона, врстама конструкција великих распона, као и утицајним факторима за избор одређеног типа конструкције, њено конструисање и обликовање.

/ Објекти средњег и великог предузетништва

Циљ предмета је стицање теоријских и практичних знања о приступима и процесу пројектовања великих пословно-производних објеката, сложенијих и виших техничко-технолошких, функционалних и конструктивних захтјева, односно, стицање знања о принципима пројектовања објеката за смјештај средњих и великих предузећа.

/ Пољопривредни објекти

Циљ предмета јесте упознавање студента са проблематиком која се бави изучавањем пољопривредних објеката, те њихових карактеристика у односу на локацију, функцију и технолошки процес. Појашњава се одабир просторних структура примјерених овој врсти објеката, а кроз аплицирање одговарајућих конструктивних система, наглашавање карактеристичних архитектонско обликовних компоненти и елемената. Студентима се приближава филозофија градње ових објеката у макро и микро окружењу, као и њихова интеграција у изграђену и природну околину, све у циљу овладавања методологијом пројектовања ове врсте објеката.

/ **Вино и архитектура**

Циљ предмета јесте упознавање студента са предметном области која се бави изучавањем односа вино - архитектура, тј. савременим тенденцијама у пројектовању винарија и винских подрума. Тежиште је развијање вјештине пројектовања овог типа објеката уз истицање његових карактеристика, значаја и потенцијала. Студентима се приближава филозофија градње ових објеката у макро и микро окружењу, као и њихова интеграција у изграђену и природну околину, а све у циљу овладавања методологијом пројектовања.

/ **Спортски објекти**

Циљ предмета је стицање теоријских и практичних знања о приступима, методологији и процесу пројектовања спортских објеката.

/ **Архитектура кризних ситуација**

Циљ предмета је упознавање студента са различитим сценаријима кризних ситуација које као узрок подразумијевају широк дијапазон климатских и друштвених промјена са њиховим импликацијама и адекватним просторним рјешењима у грађеним просторима. У ужем смислу циљ се односи на пројектовање специфичних просторно-обликовних одговора на задате кризне контексте.

/ **Пројектовање објеката образовања**

Упознавање студената са специфичностима простора за едукацију и објеката образовања. Предавања имају за циљ да дају информације о развоју и планирању ове врсте објеката, њиховом типологијом, као и упознавање са функционалним карактеристикама истих. На примјерима свјетске архитектуре анализирају се савремене тенденције у обликовању и примјени савремених материјала и технологија.

/ **Архитектонско пројектовање у реалном контексту**

Упознавање студената са методологијом повезивања архитектонских елемената у комплексне функционалне цјелине и логичне конструктивне склопове који су усклађени са елементима окружења. Стицање искуства у примјени теоријских сазнања о елементима архитектуре, урбанизма и архитектонских технологија у рјешавању практичних задатака током поступка пројектовања.

/ **Урбана структура и реконструкција**

Упознавање студената са феноменом града, који се посматра морфогенетски, у склопу историјског континуитета његовог настанка, развоја и промјена кроз вријеме. Циљ предмета је да се путем урбанистичког истраживања и урбанистичког пројектовања омогући поновно оживљавање и обликовање изграђеног простора, а за дати простор то је могуће постићи

реконструкцијом, ремоделацијом, конзервацијом или рестаурацијом, као и потпуно новом изградњом нових цјелина или појединачних објеката.

/ Урбана економија

Циљ предмета је упознавање са основним карактеристикама урбане економије и њеног утицаја на развој градова, са фокусом на планирање и управљање развојем урбане економије у оквиру града као одрживог урбаног система, те овладавање финансијским показатељима који се односе на урбане зоне, препознавање односа карактеристика локације и економских параметара.

/ Урбана мобилност

Циљ изучавања предмета је упознавање студената са савременим проблемима урбаних средина када је у питању кретање људи и возила, као и савремених концепата урбане мобилности који се постављају као потенцијална рјешења из перспективе урбанистичког планирања и урбаног дизајна. Студенти ће се упознати, прије свега, са просторним, еколошким, социјалним и функционалним аспектима проблема урбане мобилности у контексту ширења градова, раста периферије, згушњавања урбаних центара и других аспеката урбанизације. Затим, упознати неке од концептуалних система одрживе урбане мобилности, као и њихове основне просторне карактеристике и компоненте.

/ Управљање урбаним развојем

Основни циљ предмета је упознавање студената са системом и механизмима управљања урбаним развојем на националном и локаланом нивоу. Прецизније, циљеви су упознавање са стратешким управљањем урбаним развојем, те институционалним, регулаторним, финансијским, економским, друштвеним, еколошким и планерским механизмима којима се остварује одрживо управљање урбаним развојем. Крајњи циљ предмета је оспособљавање студената да након успјешно завршеног предмета, свеобухватно сагледавају урбани развој и своју улогу, као стручњака у том процесу.

/ Урбана регенерација

Циљ је сагледавање проблема у ширем контексту и развијање вјештине пројектовања уз примену савремених метода и техника архитектонског и урбанистичког пројектовања, као и упознавање студената са истраживачким методама у урбанистичком пројектовању и дизајну и њихова примјена на конкретним задацима у рехабилитацији изграђених и девастираних подручја. Његовање креативног односа према наслеђеним структурама, са нагласком на културнуој димензији идентитета и пројектовање у савременим оквирима. Активна примјена принципа пројектовања утемељених на приступачности, животности, одрживости и разноврсности.

/ Интегрална заштита градитељског наслеђа

Упознавање студената са проблемима техничке заштите наслеђа, од превентивне заштите до реконструкције. Однос према градитељском наслеђу и његовој обнови у савременом добу. Остваривање садејства заштите природног и градитељског наслеђа у условима одрживог развоја. Разумевање процеса који доводе до укључивања различитих актера у заштиту наслеђа.

ПРЕДМЕТИ / 8. СЕМЕСТАР // изборни предмети ///

/ Менаџмент и културна политика у заштити наслеђа

Упознавање студената са савременим теоријама и праксама менаџмента у култури и културне политике наслеђа.

/ **Културни аспекти планирања**

Стицање основног знања о културним добрима и њиховом третману у просторно-планским документима. Циљ је да се развијају способности студената да анализирају карактер и вриједности амбијента, основне природне, функционалне, просторне и ликовне елементе који дефинишу простор и које треба очувати, као и развијање креативност студената у тражењу могућности њиховог реafirмисања и унапређења кроз планирање.

/ **Урбана конзервација**

Оспособљавање студента да ефикасно открије, одабере и стави у функцију конкретног посла урбане обнове историјску функцију града.

/ **Теорије архитектуре и урбанизма**

Изучавање и разумијевања теорија архитектуре и урбанизма од Витрувија до 21. вијека. Циљ је савладавање и усвајање теоретских основа на којима су базирани принципи по развоја грађене средине западних цивилизација, као искре за стварање сопствене мисли и критичког односа према савременом друштву које је конзумент и извор савремених теорија.

/ **Народно градитељство**

Упознавање студената са основним типовима објеката народног градитељства и односом према њима у савременом добу. Упознавањем са условима који су довели до појаве појединих типова.

/ **Основе прорачуна дрвених конструкција**

Основе прорачуна и конструисања дрвених конструкција.

/ **Основе прорачуна зиданих конструкција**

Стицање основних знања о прорачуну и технологијом производње и извођења зиданих конструкција

/ **Параметарско моделовање**

Циљ предмета је да се студенти упознају са концептом и могућностима параметарског принципа моделовања у архитектури, као и са софтверима који су им на располагању.

/ **Технологија омотача зграда**

Основни циљ предмета је да се студенти упознају са савременим концептима пројектовања и извођења омотача зграда, са акцентом на енергетској ефикасности. Прецизније, циљ предмета је да студент схвати значај и утицај компоненти омотача енергетски ефикасних зграда – фасада и кровова које утичу на енергетски биланс зграде. Разматрају се технологије и техничка рјешења којима се остварују енергетски добици (добици топлотне и електричне енергије), природна вентилација и контрола дневног освјетљаја.

/ **Енергетски ефикасна и одржива градња**

Основни циљ предмета је да студент усвоји основна знања из области енергетске ефикасности у зградама кроз урбанизам, архитектуру, грађевинарство и физику који су релевантни за одрживу и енергетски ефикасну изградњу зграда. Прецизније, циљ предмета је да студенти овладају прорачуном и израдом елабората енергетске ефикасности у зградарству.

/ **Обнова зграда**

Циљ предмета је упознавање студента са методама које омогућавају да се обновом, на различитим нивоима, постигне смањење потрошње енергије у зградама уз обавезни услов очувања комфора. Прецизније, циљ предмета је да студент схвати значај обнове зграда, јер једино је тад могуће унаприједити комфор у згради, уштедити енергију и на крају утицати на изглед зграде.

/ **Пројектовање објекта здравства**

Циљ је упознавање са примарном функционално-обликовном логиком пројектовања објекта за здравство. Упознавањем са многим праксама у свијету, студент добија глобалну слику пожељних вриједности специфичности архитектуре објекта за здравство и њима комплематрних функција у складу са природним, изграђеним и друштвеним контекстима и у односу на савремене трендове у тој области. Циљ рада на овом пројекту је да студенте припреми за завршни пројекат-тезу, да их оспособи за самостално успостављање сопственог теоретског става и довођење у релацију са просторном појавношћу, окружењем и корисницима. Нагласак је на запажењу у домену значења и доживљавања простора кроз сложене механизме перцепције, когниције и чула.

/ **Комерцијални објекти**

Циљ предмета је стицање теоријских и практичних знања о приступима, методологији и процесу пројектовања комерцијалних објеката.

/ **Саобраћајни објекти**

Циљ предмета јесте упознавање студената са предметном области тј. са типологијом саобраћајних објеката, њиховим карактеристикама у односу на контекст, функцију, карактеристичне конструктивне системе и архитектонско-обликовне елементе. Студентима се прилижава филозофија градње овог типа објеката у макро и микро окружењу, као и њихова интеграција са изграђеним и природним контекстом. Циљ је развијање критичког мишљења и технике писања, али и вјештине пројектовања саобраћајних објеката уз истицање њиховог значаја и постојања у просторној матрици.

/ **Излагање архитектуре**

Студенти се упознају са многоструким и интердисциплинарним дјеловањем архитекте у производњи простора. Студент се обучава у опремању и поставци-излагању архитектуре изведене или не.

/ **Архитектоника комфора**

Основни циљ предмета је упознавање студената са теоријским знањима о структури укупног комфора са посебним акцентом на његове квалитативне аспекте испољене кроз архитектоничке параметре и архитектонске елементе. Прецизније, циљ предмета је изучавање: 1.) појма комфора кроз његову историјску и психо-соцо-локалну условљеност; 2.) концепта квалитативних комфора као што су психолошки, социјални или културални комфорти са припадајућим параметрима; 3.) усвајање

методолошких образаца за евалуацију укупног комфора у реалном простору

/ **Биоклиматска архитектура**

Основни циљ активности унутар пројекта Доступност за све – Access to all, је уочена потреба за организовањем хуманизирање простора и развијање новог модела који би допринио промјени свијести у сагледавању особа са појачаним потребама. Програм предмета третира и

архитектонске баријере као мјеста која спутавају интеграцију особа са појачаним потребама, чинећи их овисним од туђој помоћи - асистенцији. Студенти се упознају са проблематиком инклузивних простора, као и дизајном инклузивног урбаног мобилијара у оквиру различитих просторних цјелина јавних простора, како би их успјешно моделовали на новом - задатом локалитету. Размјена искуства студента и наставника стечена на овом предмету је циљана, како би се искористили синергетски ефекти, те унаприједио наставни процес.

/ **Екологија становања**

Упознавање са основним начинима на које праксе и парадигме становања судјелују у општим еколошким процесима; Упознавање са свјетоназорима и друштвено-економским процесима који обликују културу становања; Упознавање са улогом и потенцијалом сврховитог пројектовања (тј. дизајна) комплексних односа између грађене средине (у домену становања, прије свега), еколошких процеса и културних претпоставки; Грађење кохерентног става према односу становања, архитектуре и савремене еколошке кризе, те развијање сложеног и интердисциплинарног приступа у изналажењу рјешења;

/ **Параметарски дизајн у урбанизму**

Циљ предмета је да се студенти упознају са концептом и могућностима параметарског пројектовања простора као алата за оптимизацију употребе просторних ресурса у урбанистичком пројектовању и планирању, као и са софтверима који су му на располагању. Поред упознавања битно је да студенти знају како кроз алгоритам и кориштење рачунара ове параметре дефинисати и контролисати у дигиталном окружењу како би могли претпоставити одвијање одређених просторних процеса.

/ **Развој регионалне архитектуре**

Циљеви изучавања предмета су фокусирани на архитектонско стваралаштво у региону, од античких времена до данас. Предмет се бави историјским епохама развоја регионалне архитектуре од античких времена, уз значајан нагласак на 20. и 21. вијек као важне у формирању сопственог става код студената о окружујућој грађеној средини.

/ **Урбанизам предграђа**

Циљ изучавања предмета је да студенти усвоје знања која ће им омогућити да разумију, истраже и анализирају процесе урбанизације данас, прије свега узрок, ток и посљедице тих процеса у ширем градском окружењу и посебно на прелазу са урбаног на рурално окружење. Основни циљ је усвајање знања о актуелним приступима, методама и праксама из свијета и региона, у контексту проблема урбанизације предграђа. Студенти треба да се упознају са формалним и неформалним моделима планирања и да разумију процесе и методологију стратешког урбаног дизајна као спој стратешки оријентисаног планирања и вредносно оријентисаног дизајна. Треба да стечена знања провере кроз пројекат урбаног дизајна конкретне мултифункционалне цјелине.

/ **Квантна архитектура**

Настава је усмјерена ка развијању знања и вјештина у области урбанистичког пројектовања и реконструкције. Циљ наставе је надградња постојећих знања из области урбанистичког пројектовања у правцу пројектовања мјешовитих стварно-виртуелних окружења града коришћењем концептулане базе основне теоријске поставке квантне архитектуре и њених принципа. Истраживање се спроводи на једном или више конкретних простора, тј. полигона.

Акцент је на истраживању релација између архитектуре и мешовитих стварно-виртуелних окружења града, односно на дефинисању просторних модела квантне архитектуре према слободном интересовању студената.

/ **Рурално планирање**

Основни циљ предмета је упознавање студената са руралним планирањем кроз дефинисање општих појмова о руралном простору са аспекта руралног планирања и основне планерске методологије која се теоретски и практично разрађује, са фокусом на ниво руралних територија и ниво руралних насеља. Крајњи циљ предмета је оспособљавање студената да након успешно завршеног предмета, свеобухватно сагледавају урбани развој и своју улогу, као стручњака у том процесу.

/ **ГИС у архитектури**

Упознавање студента са могућностима релационих база података и геонформационих система. Да студент може да врши прикупљање и анализе геопросторних података употребом алата ГПС-ГИС.

/ **Теорије урбане форме**

Циљ изучавања предмета је упознавање студената са различитим теоријским позицијама које се тичу форме унутар дискурса о урбаном дизајну у току 20. вијека. Фокус изучавања теорија је проблем узajамног односа просторне форме и људских активности. Предмет нуди познавање елементарне хронолошке и тематске матрице теорија урбане форме, која омогућава студентима базу за разумијевање, периодизацију и поређење утицајних концепата и објашњења форме у урбаном дизајну.

/ **Регенеративни пејзажни дизајн**

Циљ предмета је продубљивање сазнања и вјештина пројектовања у области пејзажне архитектуре уз истицање могућности регенерације пејзажних структура. Кроз анализу напуштених пејзажних структура и простора и могућности трансформације просторног контекста, студенти треба да савладају све фазе регенеративног дизајна у пејзажној архитектури. Такође, неопходно је да студенти овладају знањима за адекватно тумачење успешних примјера регенеративног дизајна.

/ **Историја и теорија рестаурације**

СТИцање основних појмова о настанку и развоју рестаураторке мисли и рестаураторских активности.

/ **Сакрални простори**

Изучавање и разумијевање сакралних простора, који су у историји човјечанства, поред стамбених, једини очували интегритет постојања и грађења, упркос колосалним религијским, друштвеним и политичким промјенама кроз које су цивилизације прошле. Анализа сакралних простора са аспекта архитектуре која их обликује и стварање критичког става према савременим токовима у овој области.

/ **Документовање архитектонског наслеђа**

Циљ изучавања предмета је савладавање техника правилног приступа документовању постојећег грађевинског фонда, првенствено објеката архитектонског наслеђа, чији су дијелови или цјелине угрожени или уклоњени. Подизањем свјесности и разумијевања важности наслеђа из области

архитектуре, историјски објекти се све више обнављају или приводе другој намјени, а за шта је први корак њихово правилно документовање. Циљ је поред тога, савладати различите методе теренског рада и правилан одабир практичног приступа и обраде прикупљених података.

/ **Византијска естетика архитектуре**

Упознавање студената/лица са основама естетике средњег века са нагласком на естетичка схватања у Византији. Један од циљева који се поставља јесте да се схвати које су то темељне карактеристике Византијске естетике архитектуре; Типичан естетски проблем Византијске естетике уопште јесте садржан у питању – у какве мисаоне активности ставити лепоту природе и лепоту уметности, а који има за циљ да се доспе до могућег одговора на питање – како да феномен лепоте, или како се то каже за лепоту у византијској и руској естетици красоте, буде осолољен (нпр.у архитектури као уметности) у односу на бескрајну величину апсолутне божанске Лепоте?! Такође, циљ изучавања овог предмета да да се студенти/це упознају са разликама и сличностима између Западног схватања средњовековне естетике и Источног тј. Византијског схватања естетике и уметности, са посебним нагласком на естетику архитектуре Византијског периода.

/ **Монументална и споменичка архитектура**

Циљеви изучавања предмета су фокусирани на представљање монументалне и споменичке архитектуре као трагова времена и значајних историјских догађаја, те праћење њиховог развоја или уништења у смјењујућим и другачијим друштвеним околностима. Циљеви изучавања предмета су фокусирани на представљање монументалне и споменичке архитектуре као трагова времена и значајних историјских догађаја, те праћење њиховог развоја или уништења у смјењујућим и другачијим друштвеним околностима.

/ **Основе прорачуна челичних конструкција**

Основе прорачуна и конструисања металних конструкција.

/ **Управљање инвестицијама у грађењу**

Циљ предмета је да инжењери архитектуре овладају процедурама за ефикасно управљање инвестиционим пројектима и стекну општа знања и специфичне вештине за рад на планирању, организовању, вођењу и контроли инвестиционих пројеката . Курс треба да омогући да се управљање инвестицијама проучи са више аспеката: техничко-технолошког, правног, економског.

НАСТАВНИ ПЛАН И ПРОГРАМ////////////////////

1. Семестар

	Назив предмета	Статус предмета	П/сед.	В/сед.	Укупно	ECTS
01	Архитектура и умјетност Старог вијека	обавезан	3	0	3	4
02	Студио пројекат 1 - Човјек и простор	обавезан	4	5	9	10
03	Математика у архитектури 1	обавезан	1	2	3	4
04	Нацртна геометрија	обавезан	2	2	4	4
05	Основе архитектонских конструкција и материјализације	обавезан	2	2	4	5
06	Примијењена геодезија у архитектури	обавезан	1	1	2	3
укупно			13	12	25	30

2. семестар

	Назив предмета	Статус предмета	П/сед.	В/сед.	Укупно	ECTS
01	Архитектура и умјетност Средњег вијека	обавезан	3	0	3	4
02	Студио пројекат 2 - Контекст	обавезан	4	5	9	10
03	Математика у архитектури 2	обавезан	1	2	3	4
04	Физика зграде	обавезан	2	2	4	4
05	Архитектонске конструкције 1	обавезан	2	2	4	5
06	Аналитички цртеж	обавезан	0	2	2	3
укупно			12	13	25	30

3. семестар

	Назив предмета	Статус предмета	П/сед.	В/сед.	Укупно	ECTS
01	Архитектура и умјетност Новог вијека	обавезан	3	0	3	4
02	Студио пројекат 3 - Кућа	обавезан	4	5	9	10
03	Основе урбанизма	обавезан	2	2	4	5
04	Механика и отпорност материјала	обавезан	2	2	4	4
05	Архитектонске конструкције 2	обавезан	2	1	3	4
06	Дигиталне архитектонске технике 1	обавезан	0	2	2	3
укупно			13	12	25	30

4. семестар

	Назив предмета	Статус предмета	П/сед.	В/сед.	Укупно	ECTS
01	Архитектура и умјетност Савременог доба	обавезан	3	0	3	4
02	Студио пројекат 4 - Ансамбл	обавезан	4	5	9	10
03	Урбанистичка техника и композиција	обавезан	2	2	4	5
04	Принципи конструисања архитектонских објеката	обавезан	2	1	3	4
05	Материјали у архитектури	обавезан	2	2	4	4
06	Дигиталне архитектонске технике 2	обавезан	0	2	2	3
укупно			13	12	25	30

5. семестар

	Назив предмета	Статус предмета	П/сед.	В/сед.	Укупно	ECTS
01	Заштита градитељског наслеђа	обавезан	2	2	4	5
02	Студио пројекат 5 - Урбане цјелине	обавезан	4	5	9	10
03	Процес архитектонског дизајна	обавезан	2	2	4	5
04	Статика конструкција	обавезан	2	2	4	4
05	Регулатива просторног уређења и грађења	обавезан	2	0	2	3
06	Организација и извођење грађевинских радова	обавезан	1	1	2	3
укупно			13	12	25	30

6. семестар

	Назив предмета	Статус предмета	П/сед.	В/сед.	Укупно	ECTS
01	Конструктивни системи	обавезан	2	2	4	5
02	Студио пројекат 6 – Унутрашњи простори и дизајн	обавезан	3	4	7	8
03	Студио пројекат 7 – Простори за рад и одмор	обавезан	4	5	9	10
04	Стручна пракса	обавезан	0	3	3	4
05	Изборни предмет А	изборни	1	1	2	3
укупно			10	15	25	30

	Група изборних предмета А (одговорна катедра)	Статус предмета	П	В	П+В	ECTS
01	Свјетлост у архитектури (АТ)	изборни	1	1	2	3
02	Звук и акустика просторија (АТ)	изборни	1	1	2	3
03	Природно провјетравање зграда (АТ)	изборни	1	1	2	3
04	Туристички објекти: контексти и концепти (АП)	изборни	1	1	2	3
05	Објекти за паркирање возила (АП)	изборни	1	1	2	3
06	Хуманизација изграђене околине (АП)	изборни	1	1	2	3
07	Модуларна координација и композиција (АП)	изборни	1	1	2	3
08	Објекти микро и малог предузетништва (АП)	изборни	1	1	2	3
09	БОДИНЕВЕРЛАЈЗ/BODYNEVERLIES (АП)	изборни	1	1	2	3
10	Дизајн малног мјерила (АП)	изборни	1	1	2	3
11	Простори игре (АП)	изборни	1	1	2	3
12	Вернакуларна архитектура (АП)	изборни	1	1	2	3
13	Пејзажна архитектура (У)	изборни	1	1	2	3
14	Градови у промјенама (У)	изборни	1	1	2	3
15	Простор, тијело и архитектура (У)	изборни	1	1	2	3
16	Интервенције на историјским грађевинама (ИТАиЗГН)	изборни	1	1	2	3
17	Конзерваторске технологије (ИТАиЗГН)	изборни	1	1	2	3
18	Архитектура индустријског наслеђа (ИТАиЗГН)	изборни	1	1	2	3
19	Управљање градитељским наслеђем (ИТАиЗГН)	изборни	1	1	2	3
20	Основе прорачуна бетонских конструкција (Мик)	изборни	1	1	2	3
21	Технологија грађења објеката високоградње (ГСХТиОГ)	изборни	1	1	2	3
22	Фрактали у архитектури (ГОПГП)	изборни	1	1	2	3

23	Модел у архитектури (ГОПГП)	изборни	1	1	2	3
----	-----------------------------	---------	---	---	---	---

7. семестар

	Назив предмета	Статус предмета	П/сед.	В/сед.	Укупно	ECTS
01	Урбанистичко планирање	обавезан	2	2	4	5
02	Студио пројекат 8 - Обнова изграђених структура	обавезан	3	4	7	8
03	Студио пројекат 9 – Хибридна архитектура	обавезан	4	5	9	10
04	Енглески језик за архитекте	обавезан	2	1	3	4
05	Изборни предмет Б	изборни	1	1	2	3
укупно			12	13	25	30

	Група изборних предмета Б (одговорна катедра)	Статус предмета	П/сед.	В/сед.	Укупно	ECTS
01	Архитектура, комфор и енергија (АТ)	изборни	1	1	2	3
02	Савремени материјали у архитектури (АТ)	изборни	1	1	2	3
03	Конструктивни детаљ у архитектури (АТ)	изборни	1	1	2	3
04	Архитектура природних материјала (АП)	изборни	1	1	2	3
05	Сценски дизајн (АП)	изборни	1	1	2	3
06	Дизајн конструкција великих распона (АП)	изборни	1	1	2	3
07	Објекти средњег и великог предузетништва (АП)	изборни	1	1	2	3
08	Пољопривредни објекти (АП)	изборни	1	1	2	3

09	Вино и архитектура (АП)	изборни	1	1	2	3
10	Спортски објекти (АП)	изборни	1	1	2	3
11	Архитектура кризних ситуација (АП)	изборни	1	1	2	3
12	Пројектовање објеката образовања (АП)	изборни	1	1	2	3
13	Архитектонско пројектовање у реалном контексту (АП)	изборни	1	1	2	3
14	Урбана структура и реконструкција (У)	изборни	1	1	2	3
15	Урбана економија (У)	изборни	1	1	2	3
16	Урбана мобилност (У)	изборни	1	1	2	3
17	Управљање урбаним развојем (У)	изборни	1	1	2	3
18	Урбана регенерација (У)	изборни	1	1	2	3
19	Интегрална заштита градитељског наслеђа (ИТАиЗГН)	изборни	1	1	2	3
20	Менаџмент и културна политика у заштити наслеђа (ИТАиЗГН)	изборни	1	1	2	3
21	Културни аспекти планирања (ИТАиЗГН)	изборни	1	1	2	3
22	Урбана конзервација (ИТАиЗГН)	изборни	1	1	2	3
23	Теорије архитектуре и урбанизма (ИТАиЗГН)					
24	Народно градитељство (ИТАиЗГН)	изборни	1	1	2	3
25	Основе дрвених конструкција (Мик)	изборни	1	1	2	3
26	Основе прорачуна зиданих конструкција (Мик)	изборни	1	1	2	3
27	Параметарско моделовање (ГОПГП)	изборни	1	1	2	2

8. семестар

	Назив предмета	Статус предмета	П/сед.	В/сед.	Укупно	ECTS
01	Архитектура и одрживост	обавезан	3	1	4	5
02	Студио пројекат 10 – Стратешки урбани дизајн	обавезан	3	4	7	8
03	Студио пројекат 11 – Синтезни пројекат	обавезан	4	5	9	10
04	Презентација архитектонских пројеката	обавезан	1	2	3	4
05	Изборни предмет В	изборни	1	1	2	3
укупно			12	13	25	30

	Група изборних предмета В (одговорна катедра)	Статус предмета	П/сед.	В/сед.	Укупно	ECTS
01	Технологија омотача зграда (АТ)	изборни	1	1	2	3
02	Енергетски ефикасна и одржива градња (АТ)	изборни	1	1	2	3
03	Обнова зграда (АТ)	изборни	1	1	2	3
04	Пројектовање објеката здравства (АП)	изборни	1	1	2	3
05	Комерцијални објекти (АП)	изборни	1	1	2	3
06	Саобраћајни објекти (АП)	изборни	1	1	2	3
07	Излагање архитектуре (АП)	изборни	1	1	2	3
08	Архитектоника комфора (АП)	изборни	1	1	2	3
09	Биоклиматска архитектура (АП)	изборни	1	1	2	3

10	Екологија становања (АП)	изборни	1	1	2	3
11	Параметарски дизајн у урбанизму (У)	изборни	1	1	2	3
12	Урбанизам предграђа (У)	изборни	1	1	2	3
13	Квантна архитектура (У)	изборни	1	1	2	3
14	Рурално планирање (У)	изборни	1	1	2	3
15	ГИС у архитектури (У)					
16	Теорије урбане форме (У)	изборни	1	1	2	3
17	Регенеративни пејзажни дизајн (У)	изборни	1	1	2	3
18	Историја и теорија рестаурације (ИТАиЗГН)	изборни	1	1	2	3
19	Сакрални простори (ИТАиЗГН)	изборни	1	1	2	3
20	Документовање архитектонског наслеђа (ИТАиЗГН)	изборни	1	1	2	3
21	Византијска естетика архитектуре (ИТАиЗГН)	изборни	1	1	2	3
22	Монументална и споменичка архитектура (ИТАиЗГН)	изборни	1	1	2	3
23	Основе прорачуна челичних конструкција (Мик)	изборни	1	1	2	3
24	Управљање инвестицијама у грађењу (ГСХТиОГ)	изборни	1	1	2	3

УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ
UNIVERSITY OF BANJA LUKA
АРХИТЕКТОНСКО-ГРАЂЕВИНСКО-ГЕОДЕТСКИ ФАКУЛТЕТ
FACULTY OF ARCHITECTURE, CIVIL ENGINEERING AND GEODESY

